

pelnu. Tā rihkojotees un tā isturotees
isnahk, ka lamehr dseedatajines prahwus
materielus upurus i naudas laika sinā
un wehl zeefch wiſadas ne-chritibas un
nepatilfchanas, tamehr pate fwehtlu rihi-
lotaja beedribaneweennenes palaike
gluschi nekahdu upuru naudas sinā, bet
wehl yelinas panemda ma wiſu atlī-
kumu. Ka tahda rihjiba gluschi nepareisa, tas jau ſen
wiſur zitut kulturas ſemes atſihiz. Wiſpahrejji
dseedafchanas fwehtli ir dseedafchanas
beedribulopeja leeta, us lo jau ſawā laiſa aſ-
rahdija nealſmirſtamais nelaikis Materu Juris, bet deem-
ſchehl wiſa balſi toreis iſdewās apſlabpet. — Wiſpah-
reju dseedafchanas fwehtlu atlīkums iſ-
leetojams weenigi labdarigeem mehrt-
leem. Ta nedrihliſt paturet weena waj otra beedriba,
weeni waj otri rihlotaji. Lai uſſlausamees, ſa kulturas
ſemes ſarihlo dseedafchanas fwehtkus! „Karlsruhe“ (Bade-
nes leelherzoga walſli, Wahijā) 1895. gada peem, „us lo
jau agral tiku aſrahdijis, „tīla ſwineti ſetee Badenes
dseedafchanas fwehtli, vee kureem peedaliſchās yehz
„Frankfurter Zeitung“ ſinam lahdas 160 beedribas ar
wairal nela 6000 dseedatajeem. Ja jau vee loſaleem
lahdas leelas tautas maſaka apgabala fwehtkeem til daudz
dseedataju peedalaſ, tad, ſayrotams, ſa tad, ſad lahdas
leela tauta iſrihlo wiſpahreju dseedafchanas fwehtkus,
peedaliſchās vee teem wehl daudi leelisla. 1896. g.
Stutgartē (Wirtembergas ſakala walſli, Wahijā) tīla ſwi-
neti peetee wiſpahrejee Wohzu dseedafchanas fwehtli, ſuru
ſarihloſchanai, ſa „Frankfurter Zeitung“ ſinoja, vijuſchas
fanahluſchās jau gadu eepreleſch fwehtkeem 265,000 marcas
(apmehram 125,000 rbt.) un peeteiſches pahral par
15,000 dseedataju (3000 iſ Wirtembergas, 3000 iſ Ba-
denes, 3300 iſ Bavarijas, 3500 iſ zitām Wahijās wal-
ſinom, 1300 iſ Austrījas, 1000 iſ Amerikas). — Wiſas
beedribas iſwehlejuſchās aissstahwujus, ſuri tad fanahluſchi
tepā, apſpreedufchi fwehtlu galwendas wajadibas, noſpre-
duſchi, ſurā pilſehtā fwehtli ſarihkojami, fastahdijuschi
fwehtlu programu, nodroſchinajuschi fwehtlu rihzibas ſapi-
talū un iſwehlejuſchi ihpaſchu fwehtlu rihlotaju komiteju,
turai tad nahzees fwehtlus ſarihlot tur, ſur paſchās
beedribas zaur ſaveem delegateem to nolehmuschas, ſa ari
iſpildit un iſwest darbōs wiſus beedribu delegatu ſapulzei
nolehmumus. Šwehtli rihlotaji tad par ſawu darbibu
atbild wiſu beedribu iſwehleto delegatu ſapulzei resp.
paſchām beedribam. — Paſchās beedribas kulturas ſemes
dseedafchanas fwehtli ſarihloſchanas leeta iſdod wiſus no-
ſazijumus, noſala ſur un ſa wiſpahreji tautas dseedaf-
chanas fwehtli ſarihkojami un ſwinami. Šwehtli ſari-
hlotaji ir tā ſakot tilai ſilumu iſpilditaji, jo tee war
varit un rihlotees tilai tā, ſa wiſas beedribas ſopeji no-
lehmuschas un newis ſa weenam waj otram eepatistros.
Var fwehtlu atlīkumu, ja tāhdas ir, tad ſinams ari nolemj
ſopeji wiſas beedribas. — Schahda rihloſchanas, man
leekas, iħſti eeteizama, jo tā teek dota eespehja paſchām
beedribam — war teikt paſchāi tautai peedaliſees vee
fwehtli ſarihloſchanas. Vate tauta, tā ſakot ſarihlo tāhdus
dseedafchanas fwehtlus, lahdus ta weblas.“

Bet waj tauta esot safauzama us lahda laukuma un
tad tur par wisu leekams nobalfot — ta lahds laistras
nesen airgajās. Gan tas naw eespehjams un to ari ne-
weens nedomā darit, bet la winas wehleschanas weendā
un vīrā leetā buhtu wairak ewehrojama, par to gan ne-
weens nopeetns laistras nejobosees. Dseedaschanas
sive bīku leetā peem. ir gan eespehjams wairak ewehro-
paschu dseedataju un foru wadonu wehleschanos. To mums
peerahda kulturas tautas. Un pebz eespehjas us lihdfigeem
pamateem buhtu sarihlojami ari V. wišpahrejee Latvieschu
dseedaschanas svehtī! Rīgas Peterburgas Uhrrīgas dsee-
daschanas beedriba nahlōsch, 1901. gadā sarihlojamo dseed.
svehtī leetā jau spehrusē daschus folus slahdamās salarā
ar zītam dseedaschanas beedribam un foru wadoneem, lai
issinatu to domas. Data dseedataju foru jau atvildejuse.
Dseedaschanas svehtī ribzibas kapitalam jau nedauds ne-
defās fasihmeti ap **10,000** rubliu (issludinati jau pahri
par 8300 rbt.). — Ta la III. wišpahrejo Rīga sarihlotu
dseedaschanas svehtī isderumi sneedsās tilai masleet pahri
par 17,000 rubleem, tad V. wišpahrejo dseed. svehtī

la waretu meslet Kristus krustu. Bisti iswairijāsteišvami,
la i elo nesinot. Bet leisareene dewa teem dašhas deenas
laisla pahrdomat, draudedama, la eeschot flitti, ja neteilschot. —
Noteikta deenā Juhdi atlal fanabza un norahdīja
us lahdī wezu jo wezu ūrmgalwi Judu, luresh Kristus
krusta weetu sinot no sawa tehwa -tehwa nostahsta.
Wezi ušmelleja, bet ari tas aibildinajās, teikdamz, la nela
nesinot. Sadusmotā leisareene pauehleja winu cemeist lahdā
bedrē un fatureja tur trihs deenas bes ehdeena un dsehreena.
Tilai tad, tad issalkums bija fasneffis jau augstalo
palahpeenu wejis apnehmās parahdit, kur krusts aprakts.
Israhēdījās, la krusts aprakts sem mihleſtības un ūraſtīma
deeweetes Weneras nama, kuru Romeeschi bija wehlak uſ-
buhejuschi us Golgatas salna. Kuſčh no krustiem
Kristus krusts, esot pastiņuschi no ta, la lahdam garam nestam
mironam ſcho krustu uſleelot, mironis tapis us reis dſihws.
Lo redot krusta uſrahbitajās, Juda wahdā, ta iſbihjees,
la peenehmis tuhlin kristigu tizibu un tapis wehlak pat
par Jerusalemes patriarlu sem wahda Kiriaks un miris
pat meezka nabnē. —

Kristus krusti redset dewuschees us Jerusalemi tuhstofscheem kristigo, sadeki ari patriarhs Malarijs winu lizis uszelt redsanā weetā, kam par peemingu pareisztigee ari svehti 14. septembri „krusta pazelschanas deenu.“ Wehlak krusts ajswestis no Perseescheem wangncezibā, sun fabijis 14 gadus. 628. gadā tas atwestis atpalat us Jerusalemi. — Krusts, lā domā bijis no tshetrkantaina 5 verscholi resna osola loka un 15 pehdu augstā. Schleifols bijis 8 pehdas garsch. — Keisars Konstantins lizis us Golgata uszelt Irahschnu basniju, kuras eekschyuse atrodotes masaka basnizina, lā Kristus krusta usglabaschanas meeto.

Var putnu oschas spehju. Naspaiks laidiz
aiā somus vehtiumus. Iuri oan waretu vohrareosit ihħid-

rihloschana materielā finā jau tīlab lā pilnīgi nodrošinata, it ihpaschi wehl to eewehejot, ka daschas personas, kas to ari spehj, pat gatawas waj garantet, ja wajadfigs, par wisu svehtku farihloschanai wajadfigo sumu. — Tīl leela rihzibas kapitala, tāhds pat jau tagad fasihmetais, gan nebuhs bijis neweenus eepreelfschejos Rīgā swinetos svehtlus farihlojot, no Jelgawas svehtleem, lā ahrkahrtejōs apstahlīs iſrīklotem, nemas nerunajot, jo rihlotajas beedribas lāfē — tad nospreests svehtlus swinet, lā „Dēenās Lapa“ fowā laikā wehstija, atradusčas tīlai 87 lapeikas. — Uri III. wiſpahrejtos dseed. svehtlus Rīgā farihlojot dīrdeja no pehzmalsas. — Tā tad V. wiſpahrejee dseed. svehtli 1901. gadā tīls farihloti uſ dauds labaleem matrieleem pamateem nēka wisi eepreelfschejee. Un tā lā neweens pats garants, kas sīhmejis, nenems ne ūarkana grāfsha no atlītuma un tāpat no sagaidamā it prahvā atlītuma ne grāfsha nenems neweena beedriba ne ari rihlotaji, tad ari V. wiſpahrejo dseed. svehtlu atlītums wareš tīt dauds svehtigali wiſpahribas labā isleetots. Wisu, kas atlīts, wareš isbot tīlai labdatigeem mehřkeem.

Swehtlu sarihlofchanu warēs nemt sawās rokās ihpascha svehtlu rīhīotajū komiteja, kura stahses dīshwā salarā ar foru wadoneem un garanteem. Wajadības ga- dijēnds war i tilt sasauktā ylīna sapulze, pēc kuras pē- valas dseed. foru delegati un garanti, kas — teikīm wi- mas 100 rbl. garantejuſchi (no teem, kas masak — it us 100 rubleem ori weens). Schahda sapulze buhtu sasauzama wiemas pēh noswineteem svehtkeem. Winai tad nahktos iſspreeſt: la h b e e m l a b d a r i g e e m m e h r k e e m i ſ le e t o j a m s a t l i k u m s . — Schajā sapulze tad arī buhtu vahrrunajams un rāfi ari nolemams: par zīl gadeem sarihlojami wiſpahreji dseedaschanas svehki un 2) kuraī beedribai tad peenahkas inižiatiive (eekustinajums, pasah- kums) VI. wiſpahrejo dseed. svehtlu leetā. Tā dseed. svehtlu jautajums tiltu us taisneem pamateem nolahrtotis us laiku laiseem. Dseedaschanas svehtki buhtu wiſu dseedaschanas beedribu un dseedataju foru lopeja leeta. Wiſas beedribas waretu justees sawā starpā libdīgas, wiſam buhtu weenadas teesības, neweenai netiltu darīts pahri, neweena nebuhtu tilai lomandetaja un zitu meistarotaja, bet winas wiſas bubru it kā pilnteeſīgas pilſones ar weenadām tee- ūbam. Un kā tahdas, kā kahda leela darba — kā peem. wiſpahreju dseedaschanas svehtlu sarihlofchanas lopejas darbineezes tas ari lopeji alasch nospreeuſt: kā iſleetojams atlikums. Saprotams, ka tas buhtu iſleetojams tilai lab- darigeem un teizameem noluſkeem.

Šā ū nu no 1901. gadā nodomateem svehtfeem
bez schaubam sagaidams reti prahws atlifums tad preelsch
VI. wišpahrejeem dseed. svehtfeem rasi pat wairs nebuhtu
ne p e e z e e f c h a m i wa jadsgī garantī (ja lahti tomehr
gribetu garantet, nu tad jau i to waretu), jo tuhlin pehž
V. wišpahrejeem dseed. svehtfeem no svehtku rihkotajū
komitejas pušes fasauzamā loru delegatu un garantu sapulze
no atlifuma waretu laħdu datu — teiksum tresshu datu no-
guldit bankā, la rihzibas kapitalu preelsch nahloscheem
svehtfeem. Bahrejās diwi dafas waretu isleitet skolotajū
palihdsibas beedribai, rafstneezibas fondam, musikas un dsee-
daschanas weizinashanai (peem. isdodot laħdu graħmatu —
peem. Bimsej dseesmu rotu, issolot godalgas par laħdu
Latweeschu operu u. t. t.), skematisku populari-sinatnisku
preelschlaſjumu farihloschanai, Latweeschu amatneezibas
skolai, Latweeschu etnografskrajū musejai jeb wai laħdeem
ziteem teizameem meħriekem, kuri atradis sapulzes pee-
ħijschanu. — Leelu simpatiju pee wiſem atrod it ihpaſchi
skolotajū palihdsibas beedribas pabaltschanas jautajums.

1901. gādā nodomato V. wispahejro dseed. svehtlu atlīsums un us sche aprahditeem pamateem ari schee svehtli, ja winus isriktos, tils farihłoti.
Nu, kuresch wispahejro dseedaschanas svehtlu farihłoschanas weids nu ir tas labalais: agralaiss jeb waj sche aprahditais? — Dseedataju loru un wispahti Latweeschurłas nu teek eelkis svarigis joutajuws. Wini nu dseedaschanas svehtlu farihłoschanas sinā war eet waj nu pa weżam, jau plaschi plaschi ismihtam telam, atslahjot svehtlu farihłoschanu un atlīumu patureschana pilnigi weenai ween beedribai (un ari svehtlu farihłoschanu, tad tai eepatilas to darit) un tad no schis beedribas listees lamandetees, jeb waj rahdit, ta tee zeenagi neismirstamā Keisara Ale-

Sandra I. dahwatas brihwibas un fahlt nostahtees paschi us sawam labjam un staigat pa zeenigalam, lai gan wehl neeemihtam kulturas telam. Wiss, las schimbrischam spekts, ic darits, lai weizinatu dseedaschanas svehtlu jautajuma nolahrtoschanu us taifnaseem pamateem, bet ja taifniba wehl zik dascham labam nepanesama, ja tas labak grib, la ar minu apeetas la ar taifnibas un brihwibas nezeenigu, tad tur nelo darit. Paschu griba. War jau darit, la tihlas. Bet behdig i tomehr buhtu, ja mehs, Latweeschi tikai til tahtu wehl buhtu tiluschi.

Par Forn Deenwidus-Afrikà.

No. 9. Winter.

IV

„Wer den Schaden hat, braucht für Spott nicht zu sorgen“ (lam slahde, sala Wahzi, tam par apfmeelli na jaruhpejas). To „isbauda“ tagad ari Angli, jo apfmeelli par wiku neisdoschanos lara laukā, nahk no wišam pusem. Ta peemehram, ta zeen. laftaji sin, wainu par sawu 2000 wihtu padoschanos Bureem tee uskrahwa — muhfeem, kuri efot fabaidijuschees un aissprukuschi us Burulehgeri lihds ar wiſam patronam un leelgabalu lodem... Drihs pebz tam tad nu ari parahdijs jofu lapas feloscho bilde: Anglu lehgeri fasaiza karu teefu (poavvoit судь, Feldgericht). Us dehlu sola fehsh galda preefschä Anglu wiſneeli. Pee teefas galda peewests muhlis, parwihm mulfigs lopinsch ar labi pagaram platam aufim. Katra puše muhlim nostahjuschees terschani ar pliseem sobineem. Teefas preefschehdetajs, palkawneeks, usruna muhli: „Juhs apfuhdsjeti par to, ta pee pirma Buru leelgabalu ſchaweeena dewuschees auleſcheem us eenaidneeku lehgeri. Waj atſhstatees ſewi par wainigu? — Muhlis glauda aufis un purina galwu nela nefaprasdams.

Tamlihdsigas jolu bildes rahda ari, kahdejadi pahe-
wehrschas Anglu telegramas no Afrikas deenwideem liids Londonai nonahlot. Peemehram Ledisnissä generalis Weiss usdod telegramu: "wai!" un Londonä ta nonahl pat "urreah!" — Rahds zits jolu mihslojais atkal nostahsta awise "Nowoje Wremja" Anglu generatu wisjaunalo tal-
tiku, turu tee nodomajuschi pret Bureem leetot, lai eenemu winu galwas pilsehtu — Pretoriju, proti: Angli lauhshot Bureem sawangot zil ween til eespehjams saldatu. Bureem ne-esot zitut nefahdas weetas, tur winu eeheetot, la Pre-
torija. Tillsihds Anglu tur buhshot wairak nela Buru-
tad — Angli tos ar sawu milsumu nospeedishot, no-
mahlschot it lehti un labi. — Gandsch ari leelas, la Buri teescham drijhs nesinas, lo ar Anglu wangeneelsum eesfahlt, jo semite masa, tee newar Anglus ta ijdalit pa
wisu semi, la mehs Turku wangeneelus 1877. un 1878. gada. Wangeneelu opvalteschana ween atraui Bureem loti dauds derigu fareiwju.

Diplomatu aprindās, ka „Rossija” rafsta, dīžhiwi pahrunojot arī sekojošo telegramu, kuru Turku sultans ūhtijis Anglii karaleenei, kad tas saanehmis iehesti par 2000 Angli saldatu padoschanos: „Wai teesham dabutās behdigas jinas pateefas? Lotti noschehloju, ka newaru palihet Juhsu Majestatei schinis behdigas apstahstos! — Kara leene atstahjuse echo telegramu bes a tibdes, tikai Angli ūhtinim Konstantinopole usdoris pateikt leelwesiram (Turku ministru preeschneekam), ka karaleene pateizotees sultanam par lihdsjuhtibu . . . Wispahr domā, ka sultans narv wi gribejis iiteikt sawu lihdsjuhtibu, bet — druslu pasobotees par Angleem, kuri winu sapilstojuschi eejauzotees ka Armenia tā Kretas leetās.

Iolu lapas ari isleetoja Wahzu Leisara telegrama
saiveem noluhleem: tas teiza, la Keisara wehlejums, lai
wisti wina regimenter lozelki atgrestos is Deenividus.
Africas dzhivi un weseli, esot saprotams ta — lai wi-
dodotees Buru wangnezibā, jo tee apejotees labi ar sa-
weem wangeneeleem un rubhejotees par winu weselidu.
Bitadi esot mas zeribas, pahnahkt is Buru uguns dzh-
weem un wefeleem. Buri labi mehrkejot un nemot i
graudu ihpaschi Anglu wirsneekus, kuru leelala data peebet
pee augstam ziltim.

Gan pēdejās 2—3 nedekas pogājuščas bēf jeb lahdeem redzējēm Buru panākumēm: tee newareja eņemt Lediņiņu, ne Kimberleju, ne Meflingu. Leetprāteji iſſlaidro Lediņiņas ilgo bombardēšanu zaur to, la

ſchnejos uſſkatus par ſcho preeſchmetu. Raſpails peerahda, la putneem eſot wiſai ſmalla oscha. Iſ dabas dſihwes peewetſee peemehri leekas loti pahrlezzinoſchi. Pehtneeka dahrſu pa ſeemu peemelleja bars meſcha baloſchi, luri paſlehpufchos medneeku tuhlit pamanija, tillibds tas nebijs paglabajees aifwehjā. Za wehſch puhta pahri medneekam uſ dahrſu, tad baloſchi tuhlit aiflaidaſ projam, bet ja medneeks nebijs pa wehſam, tad wiſch wareja tilt pee ſchahweena. Saprotams, la flayſts bija tahds, la putni azim neſahdi newareja pamanit medneeku. Wehl dihwainali ir ſekofchee noſlahſti. Raſpails ſawā muſchinā uſ lauſeem preeſch ſaueem putneem bija eerihlojis maſu palti, un lahdū deenū dſirdeja no dahrſneeka, la tur ildeenaſ eerođotees padſertees ari faſani, luri bes ſchaubam bija naſkuſchi no lahdas 300 pehdas attahſas laiminu mahjas. Tas bija ap perejamo laitu un tad faſanu mahtites ſawas ligdſas atſtahj tikaſ uſ brihdi. Nu nemaf naw domajams, la ſchiſ faſanu mahtites paſtaigadamas buhtu nonaſkuſchaſ ſiweſchā dahrſā, kuream wehl wiſaplaht bija augſt ſchogs. Naſkuſchā gađā Raſpails palti wairi nepeepildija ar uhdeni un aplahriejos zelinus lika ruhpigi nograhbsti, lai buhtu redſamas putnu pehdas, ja lahdas tur atnahstu. Diwas nedekas tuwumā nerahdijas neweens faſans. Nu palti atkal peepildija ar uhdeni un jau naſkuſchā rihtweena faſana mahtite wiſtaifnala zelā atſchahpaja uſ dſeramo weelu un pa to paſchu zelu atkal aifgahja atpaſat. No tam ſlehdſams, la faſani uhdeni war faoſt lahdū 500 pehdu taſlumā. Klađā jitu gađijumā pa ſeemu pehtneeks ſawā dahrſā iſlaſteja labibas graudus preeſch putneem un lahdū deenū ſtarç teem eraudſija ari preezas irbes. Kā gan tas bija ſamanijuſchaſ graudus? Agrak wiſas dahrſa eelschpuſe nekad nebijs redſetas, jo tad laſ buhtu atſtahjuſchaſ ari pehdas, bet tahdū nebijs, turprettimi tagad ſtaidri hia redſams. La tāḡ ſaikni no lauſa hīc

nahluſchās pār ſchogu dahrſā. Ari winas tilai oſcha wareja wadit, jo ja winas nejaufchi buhtu nonahluſchās tuwumā, tad winas nebuhtu nehmufchās til taisnū zetu. Dahels no lauka bija ſchluſts zaur beeſeem ſkuhmeem. Bet ja winas pa gaiſeem laifdamās graudus buhtu pamanijuſchās, tad winas taſchu nebuhtu nolaiduſchās laulā, lai lajhām nahstu aipalak bet buhtu jau taisni nomeſuſchās pee graudeem. Par ſhlem droſchi ſinams, la winas ſam mihlako baribu — Schweiſeſchu ſeeru jau leelā tahlumā ſaoſch. Raſpails ſcho ſeetu leetoja ſā ehdū preeſch meſcha lakeem un eſcheem, bet beeſchi ween atrada ſeeru noehſtu, pee ſam diwreis ſhliſtes bija nokertas lamatāz. Wiſlabalaſ peerahdijuſums par putnu oſchu ir ſekofchās. Raſpails beeſchi ween latrā deenās laikā no lahdas ſinams weetas uſbaidiſha ſchagatas. Tuwak apluhlojot ſcho ween, bija redſami zaurumi, raſſ no ſchagatam iſtaſſiti. At lahpstu paraſnajot iſrahdijs, ſā tur bija noſlehpufchē daschi oſolu wabotu lahpuri un ſchagatu iſairſtee zaurumi taisni nomeđa pee lahpureem. Ta tad nam nekahdu ſchau, la ſchagatas melle ſew lobeenu newis uſ labu laimi, bet ſekodamas ſawai oſchati.

No mironeem preechlees. If Gestemindes teef
stnoots, la tur preefsch lahdeem mehneshcheem atraats lishis,
luresch tizis paschts par lahdu strahdneeku. Wina mifchana
tila eewesta registrös un Lehes meestinsch mafaja apbed-
fchanas isdewumus, tadeht la nelaikis peetureenes bija
peederigs. Tomehr, laut gan nelaika pascha behrni lichti
bija la sawu tehwu apraudajuschi, tad tomehr pehdejais
swielis un welses nesen pahrnahza Gestemindë. Lehes walde
dabuja behru isdewumus atpalat, nelaikis teef atkal er-
rakstits dsihwo registrös un behrneem ir atkal wian tehwus.
Gestemindes waldei tomehr tagad buhs leelas puhles ijsinat
slifkona wahrdu.

— Jadomà, sa minetee malatschi bijuschi no laiminu no wadeem. A. B.

pastelletas Ostrowizas dselss fabrikas; lihds pawasarim tam
jabuht gatawam. Lokomotives, wagonus un platformas
pagatawos kolomnas fabrika. Pastelletas esot 14 lokomo-
tives, apmehram 40 pafascheeru wagonu, 110 pretsch
wagonu un 110 platformas par kopfumu apmehram
650,000 rbf. — No wifem buhwejameem tilteem 20 afi-
garais Melupes tiltis buhs leelalais; tas ismal'sas lahdus
25,000 rbf. Bes tam us jaunas linijas wajadses buhwe-
wehl 4 tiltus no dselss un akmeneem, apmehram 7 afi-
garus un labi dauds masaku tiltu, slaita pawisam lahdus
150. Semes darbi us wifas linijas lihds pat Stulma

dsima 1828. g.; augstako ieguļītibū M. N. Kapustins bau-
dija Īeispariskā Mašlavas universitātē, kuras kurſu tas
pabeidza ar teesību finatnes kandidata gradu. 1850. g.
winsch eenehma adjunkta veetu Mašlavas universitātē
pee „wispahrejo” teesību, mehlak starptautisko teesību la-
tedera. 1853. gadā M. N. Kapustins aizstāhweja ma-
gistra disertāciju un tika eezelts par ahrfahrtēju profesoru.
1868. g. winsch aizstāhweja ūnu dakteru disertāciju:
„Wakar-Eiropas teesību vēstures wispahrejas parahdi-
bas” un tika apstiprināts par fahrtēju profesoru. 1870. g.
M. N. Kapustini eezehla par Demidova juridiskās lizejas
direktori Jāroslavā, 1883. g. — par Terbatas (tagad
Rīgas) mahzbas apgabala kuratoru un 1891. gadā par
Peterburgas mahzbas apgabala kuratoru. Kā weens no

No Mahlpils rāksta „Nordl. Ztgai”: Rīgas un
Walmeeras aprīkdōs pastāhv diwas „sawstarpejas drūwu
apdrošināšanas beedribas pret Iruſu”: Matischōs un
Mahlpilē. Pehdejai beedribai ir tojad 51 beedes. Pa-
gājuščā gādā drūwas bija apdrošinatas minētā beedribā
par 16,500 rbl. Apdrošināšanas premiju eemalkaja
91 rbl.; beedru eestahšanās naudas eenahža 12 rbl.
Beedribas isdewumi bija schahdi: Saudejumu atlīhdības
ismalkaja 78 rbl., kanglejas isdewumi 6 rbl., par drukas
darbeem 2 rbl. un par pastmarlam 90 lop. Beedribai ir
54 rbl. leels reserwas kapitals.

Widsemes muischneebas konwents, lä „Rig. Logb.“ sinā, sanohlschot 7. dezembrī Riga.

No Barnikawas. 13. novembri jaur seemela wakara wehju uhdens Gaujā leelisli sazeħlaś un appluh-dinoja leelu apgabalu. Schä rudena pluhdi leeluma finn-pahrspehi pat pagħajnejha qada 1. dezembra pluhdus. Sa-tikse ar Barnikawas muisħu augschminet ċeena, fu „Rig. Tagħbi.“ raksta, bija pilnigi pahtraukta. Muisħas dahrjsa uhdens slabweja tik-angstu, fa-fahda tirna, tura dahrjsa fahda eeskegojum tifla tureta, noſliksa.

No Jaun-Peebalgas mums raksta: Vai Latv
weescheem fwinet Riga s 700 gadu jubileju?
Schis jautajums tagad interesē netik ween wiſus Latvee
ſchu laikrāstus un beedribas, bet ari dauds zitu Latveeschu
prahus. Weeni spreesch, ka wajadīgs jubileju fwinet,
talab ka Riga atneseše Latveescheem kulturu, otri turpreti
ka ne, jo Riga pagahne modinot Latveeschobs rublas at
minas un Riga s jubileja ne-efot Latveeschu leeta. — Ari
man, kā semju Latveescham, lihdsu atlaut wahrdū ūkai
fwarigā jautojumā. Negribu ūke runat, ne par Riga s
ruhstajām atminām fends, ne saldajām jaunālōs laikos;
par to jau wairakšķīgi latrāstībs ir aizrahdīts. Gelsbu
tilai aprahdit, kā es, un lihds ar mani wairaki zitt lauzi
neelu Latveeschi, ūke jautajumu domajam atbildet:

"Riga ir preelschmeis Latvijā, kas weenots ar Latweeschu websturi. Latvju listenis no a lihds z saissits ar Nigu. Riga usplaukschana nosihmē Latvju usplaukschanu. Ar Nigu ispauschas Latvju zensiba, isglichtiba un labā slawa, jo Nigu apdsīshwo pa leelalai datai Latweeschi. Riga ir Latweeschu zentrs un gaismas awots. Riga ir Latvju beedribu mahmulinas schuhpulis, ja „Riga Latweeschu beedriba“ ir beedribu māhmu kina. Riga wahrds vara eespaidu pat us latra Latvju behrna un Latvju tauta to dimdina fawās tautas vseesmās. Mums nav jatauja, kas Nigu dībinājis, bet kas Riga ir Latweescheem. Muhsu tizibas dibinatajs ari nebija Latweetis, waj tadeh muhsu tiziba mums masak mīkta, kā jiteem? Visu scho peeminot un eevehrojot to, ka Riga ir tās Latvijas punkts, zour kuras widutajibu mehs, Latweeschi, tiluschi tā pee laizīgas, kā garigas lablāhības, ihsis Latweetis nedrihsli zitadi domat, ka, ja Latweeschi parwismā swin lahvju jubileju, wineem wisadā sīnā ir ja swin Riga jubileja. Drihsalzittanteeschī war atteiktees no Riga jubilejas winefchanas, teem ustam buhtu pamats, bet Latweeschi tā varidami pāschī sevi nizinatu." — Es tiju, ka tee, kas schat jubilejai preti rūnā, no sīrds tā nedoma.

Kā svinet Rīgas jubileju, buhtu otris jautajums. Bet man schleet, ja jaunaki scho jubileju Latweescheem naw eespehjams svinet, lā zaur isriblojameem V. wißpahr. dseed. svehtseem. Neweens tautētis, ne tautete, ne ari dseed. beedribas, ja tos wadis neleelukota firdsapsinaa nautatas mihlestiba, nejutis ne noguruma, ne libdselftu truhluma, pederalotees yee scheem svehtseem. — Bes tam buhtu ari loti teizami dibinat schai jubilejai par peeminu, waj nu Latweeschu museju, waj ari amatneezibas skolu, waj ari abas (tils ari darits. Ned.). No dseed. svehtseem, ja weenprahitā rihlofes, sc̄im mehrkim sagaidams drošchi ween atlīums. Bet tad gan, ja amatneezibas skolu dibina, ta dibinama neween preesch Rīdsfineekeem, bet wiſeem Latweescheem, jo semju eedsihwotajeem schahdas eestahdes nepeegeeschamali wajadīgs, nelā Rīdsfineekeem.

No Dsehrbenes. Repatihlamas leetas yee munus nahluscas gaisma. No peenahigas yuses ussahkaa kriminal-ismelleschana pret diweem prezeteem wihereem, gimesnes tehiweem, par diwu jaunu behrnu, skulu no 15 un 16 gadeem, paweshanu. Berams, ta pelnitam sodam negbti neisbehgas. L. W.

No Walkas. Atteezotees uj jaunā Walkas-Alusnes-Stulmanu dselsszela buhwē, „Walk. Anz.“ sino la weeta, lura sahsumā ejot bijuse nolemta preeesch Walkas stazijas buhwēs, wehlač atmetta. Bija nodomats zelt leelu dselss wiadolu (gaifa želu), lai jaunā linija $4\frac{1}{2}$ asu augsumā waretu eet schkehrsam par krova dselsszeli. Bet tā ka schahds pasahltums ismalsatu foti dahrgi, tad wehlač schis nodoms tījis atmetis un nolemts jauno liniju willt zauri sem krova dselsszela, tāpat la Pernawas dselsszela liniju. Bet jaur to ronas ari wajadziba israudsteees preeesch stazijas buhwēs zitu weetu. Tagad staziju nodomats zelt schalpus Pernawas dselsszela pa labi no Rīgas pasta zeta, sahdas 15 oħš no pehdeja atstatu. Gadījumā ja Pernawas dselsszela walde ar scho weetas iswehli nebuhtu meerā, tad dselsszela wolfsalu zels preti fargu mahjinač, otrā puše Pernawas linijai uj mahzitaja muischab jemes. No stazijas ehkam buhwēs: muhra wolfsalu, kola ehku preeesch cerehdru džibnoskleem, lokomotivu schluhni, uhdens torni un pretschu noliktau. Manscheschanas stazija buhs starp Rīgas-Pleslawas dselsszetu un tur tekošcu upiti. Mašchinu islaboschanas darbnigu Walkā nezels. Drihsak domajams, ka tahdu buhwēs waj nu Wez-Gulbene waj Stulmans. — Sleedes preeesch jaunā dselsszela

Seemes tarbi us wifas linjas ligis pat Stutma
neem (isaemot pee Wallas) ir felsmigi us preefschu gah
juschi un, ja laikz atkaus, tils wehl schini ruden'i turpinati.
Pee seemes darbeem strahd opmebram 700 strahdneelu.
Keepajas aju abris Steinbards nodomajis nodarbo-
tees gar allibas statistiku kursemē un ari ispehtit sfoleni
redses asumu, ar luru nolu hlu mahzibas apgabala walde
dewuse winam atkausu opmelset wifas sfolas un nodarbo-
tees ar saweem pehtijumeem.

Wentspils pēc jauna vēlējumu pabeigšanas loti
peenehmūsēs eedīhwotāju slaita sīnā. 1897. gadā tur slai-
tīja parīsam tīkai 7132 eedīhwotājus, bet tagad slai-
tīts jau sneedīsas līdz 11,396, tā ka 2 gadu laikā eedīh-
wotāju slaitis pēaudzis par 4000.

No Alswikeem. Mebs dñshwojam „gaismas laikmetā“, tapebz ari wisur ir dsirdami fauzeeni: „Wairat gaismas! skolas!“ Bet pee mums schee wahrdi nav ne no lahma swaro, tapebz ari no garigas gaismas mums mas. Laistrastis daudzreis gan lataam, ta zitōs avaabalōs

mas. Laikestis vaudrej, gan lajam, ta žiros apgabalo stop notureti joutajumu išstaibroschanas valari, eerihsotat brihobibliotekas, pabalstitas skolas, — bet mehs scheem išglihtibas weizinaschanas libdseleem nefeloyam — labafnauscam gariga meegā. Laikestis lasam ioti ma (peenahk ap 4 efs. „Mähjas Weesüs”, 2 efs. „Mehneschrafts”, 3 — „Lehwja”, 1 — „Bals” un 4 efs. „Latweeschu Awises”), jo pee mums atrodas dascha gudra galwina, tas prot tehlot laikastu laitigumu, — tee isplabto daudi melu sinu, uspuhtibu un zitas siltas leetas. Ne waram to fazit par wiseem, — schis masais lasitaju puljinsch, zil sinams, lafa ar leelako interesi un labprahvehletos felot laika garam, bet so dariši ar leelo pullu, tas fauz: „Nost ar gaismu!” un pee tam wehl zenschase vēdejo wiſadeem libdseleem apslahpet. — Isrihlojumu vee mums nelabdu now, isnemot skolenu preelschnefumus muhsu skola pabri reisas gāda. Lai gan latris prahigs ilwels atsīst skolas svaru išglīhtibas weizinaschanā, bet mehs to netaujamees eestlahstitees, jo drihsali ar wiseem ipehleem zenschamees skolai preti strahdat, nela to pabalit. Tahds peemehrs jau bija gadu atpalak, kad muhsu pagasta preelschstahvji usstahjās pret skolenu isrihlojumeem, reeinegdam iuhgumu peenahzīga weetā, neatwehlet us preelschu isrihlot skolenu preelschnefumus, jo zaur teem pagastam zekotees leeli saudejumi: grihdas puhtot, durwju unges dīlnot, eta un malka isdegot un beidsot — skoleni eelot garigi samaitati. Bet paldees Deewam, muhsu zeen. preelschstahvji leelissi istrita zauri, jo pehz tam us weenigā autskolu inspeltora funga pamudinajumu un attauju ir vijuschi muhsu skola wehl waikā tahdu isrihlojumu. Nesedami, la tahdā zēlū newar nela panahst, muhsu zeen, vadoni laušija ūmās gudrās galwas, prahiodami, la išglīhtibai preti stahwet un it ihpaschi tai, tas naht no skolas. Beidsot, vēž leelas prahotschanas, atrādām deesgan labu libdselli: negahdat skolai wajadfigos mahzibas libdsekkus (lartes, grobmatas, schucnalus u. t. t.), laikā neahdat malku un etlu, jo teem gudrajeem jau pēeteleot no tas gaismas un siltuma, so tee smelot is grahmata. Wispabri salot, muhseji ir leeli ekonomi, tee sin, la schinis reuhtajos laislos praktiski eerihsotees, ūnadami, la muhsu skolotajam ir kotti leelas telpas (3 istabeles), fahlam atlal orabtot, preelsch lam til daudi istabu? Genahza mums nikkal labs vādoms galwā: israidit is ūsotaja telpam wina vezakos (zeturko bausli, la leelas, esam peemirsuschi) un tur eeveetot pagasta wezmahti, jo tad newajadsetu preelsch vēdejās ihret ihpaschu dīshwolli. Bet muhsu plahni išgaifa la seepju burbuli, jo gandrihs lotru reis, tad esam labdu gaifa pili beiguschi buhwet, lahda augstala wara (skolu walde, komisara lgs) mums tas apgahsch; ta tad mums nelas negrib weifrees.

Sarkanmuischas pagasta (Wentspils apr.) weetneelu pulls, lā mums sino, 3. novembrī par Wahrives skolas flosotaju — libdsschnejā P. Sterna lga weetā, tursch pehā 17 gadu ilgas un apšinigas flosotaja barbības no schā amata atteizās un paleek par gruntneelu — eeweheje Treuera lgu no Widsemes. Labas sekmes gruhtajā, bet augstajā flosotaja darbā! K. —

No Palangas. „Lib. Btza“ sino, la schinis
oeenäs, rokot lahdū grahvi, us sermekeem no Palangas us
grafa Tischlewitscha semes useeti plaschi dsintara slahni.
Silganee dsintara la hñi atrodotees sem smilfchū un suhdros
lahrtas, lahdū $1\frac{1}{2}$ metra dslumā. Libds schim jau sa-
cabuti dsintara gabali par lahdeem 20 rubleem. — Pa-
langas progimnasiyu nobomats vaplaschinat, atlahjot toni
5. un 6. klases. — Knass Oginflis, la „Lib. Now.“ sino,
buhlejotees isdabut longesiju preelfch djelesszela buhwes no
kretingas us Murawjewu (Mosczeiskeem).

c) No zitām Grieķijas pusei.

Ibstens slepenpadomneeks M. N. Kaputins †. Iau daschas deenas atpaka! telegraſs atneja vehtsi, ka 11. novembri Peterburgā nomiris Leisareenes Marijas eestahschu aibildnibas padomes Peterburgas no- oolās goda aibildnis, Marijas instituta padomes preelsh- sehdetajs un Pawila instituta padomes lozellis, bijuschais Rīgas, wehlak Peterburgas mahzibas apgabalu kura- tors, starptautisko tezību diktors, ibstens slepenpadomneeks Michails Nikolajevitschs Kaputins. Par scho eewehro- jamo darbineelu muhsu „Baldbas Wehstnesis” ralsta starp zitu sekoscho: Nelaikis ir plaschi pasihstams, ka weens no eewehrojama keem Kreenu mahziteem vilreem un kā- cretnis darbineeks tautas apgaismoschanas darba laukā. It ibpaschi eewehrojama ir wina darbiba Terbatas, tagad Rīgas mahzibas apgabala kuratora amatā, kur tas toti dauds darijis, eewesdams školu reformu Baltijas gubernās is Kreenu pamateem. M. N. Kaputins ir zehlees no Zelaterinoslavas gubernas muisidnekeem. Wünsch ne-

M. N. Kapustins eezhia par Venibova jurijsas tjejas direktori Jaroslava, 1883. g. — par Terbatas (tagad Riga) mahz bas apgabala kuratoru un 1891. gadā par Peterburgas mahzibas apgabala kuratoru. Kā weens no labakeem starptautisko teesību pasnejeem Kreewijā, M. N. Kapustins tika usaizinats pasneegt fcho preekschmetu Tronamantineelam Bezarewitscham, tagad laimigi walodschajam Keisaram, Wina Majestatei Nisolajam Aleksandrowitscham un wehlak lašija starptautisko teesību lekzijas Dreva meerā aīsgahjuščam Tronamantineelam Bezarewitscham Georgijam Alel'jandrowitscham. No nelaika M. N. Kapustina īnātnisseem darbeem eeweħrojamakē ir: „Kreewijas diplomatiska satissme ar Watar-Eiropu XVII. gadu īmiera otrā pušē”, „Starptautisko teesību apskats”, „Starptautiskās teesības”, „Teesību weħture”, „Preekschlaſijumi par tautsaimnēzību un naudas buhſhanam”, „Par tautibas noīshmi starptautiskās teesībās” u. z. 21. septembri fħai gada M. N. Kapustins īwnejha jawas amata darbibas 50 gadu jubileju. Schini deenā winsch Wisaugstati tika apbalwois ar brisjanteem iżgħesnotu Aleksandra Rewja ordeni par ġewiċċkeem nopolneem pedagogiſtaš darbibas laukā.

No Peterburgas. „Wald. Webstnesi“ issludinats Wisaugstalais ulass no ſch. g 14. novembra, zaut kuru eelschleetu ministra beedrs un senators, ihstens Slepennapõdonneels barons Itskils f. Gildenbandits teel eezelis par valispadomes ložekli, atstahjot winu senatora godā.

Krise labibas tirdsneeziā. Krise naudas tirgū dara sawu launo eespaidu neween us tirdsneeziū un ruhpneeziū, bet ari us semkopibu. Wakar-Eiropas walsis finantschu stahwolis nebuhit nam labals, bet tam nam ari jazeesch til leeli spaidi. Vahejā Eiropā raschotaji tatschu war sawu preži deesgan ehrti nodot tirgū, lamehr Kreewu semkopji labibas pahrdoschanas sīnā neatrodas tāhdōz paščōz apstahls. Kreewu semkopim sawa labiba wairokas nedekas jaguldina dseisszelu stazijās un jagaida us isdewibū, lamehr ar wedumeem pahrpildaitis dseisszelch spēhs iswadat ari wina preži. Gruhti eedomatees, lahti saudejumi daschahrt zetas, kad newar isleetot azumirlejo tirgus stahwotil. Bes tam semkopim jau ta la ta jazeesch saudejumi zaur semajām labibas ženam. Muhsu dseisszelis ikrudenus us stazijam salrahjas til dauds labibas, ta dseisszelci nespēhi to ihwadat un sālis launums buhs tikai tad novehrschams, kad muhsu satilsmes buhschanas wairol attihstisees. Schai sīnā nav wehris zelt preelschā kahdus pahrlaboschanas preefschlismus. Bet semkopjeem buhtu ari tad zil nezī išlihdseis, kad wini elevatordz, nolikšanās waj dseisszelu stazijās dabuta peeteeloschu kreditu. Un tatschu atkal tagadejā finantschu stahwolis gandrihs nav eespehjams kreditu dabut, jo privatbankas jutusčas pēspēstas operācijas pebz eespehjas aprobeshot. „Herolds“ nu domā, ta wenigais lihdjellis esot tos, ka walsis banka dotu naudu tam privatbankam, kuras aistod to pret semkopibas raschojumem. Zaur to atkal rastos zil nezī vshwibas apspektajos apstahls, tīstu marbuhti novehrsta pat laufhaimnežīslas ruhpneeziās vanibschana, jo teek sirot, ka aiz kredita truhuma preelsch semkopjeem un labibas tirgotajeem pēprātīumi pebz Kreewu labibas topot waijaki un zenaš waretot mehl wairol frijt.

Kahrtu pahrgrosības projekts eelschleetu ministrija tagad jau pusihds isssteahdots, galigi to nobeigs wehl schas seemā, pehz lam to apspeecheschanas deht nobos sevischki komisjai, lai tad wehlaik to waretu eesneegt walsts padomei. Nodomatee pahrgrosījumi nesihmējas uš amatneelu un maspilsonu kahrtu ween, bet ari uš tirgota-jeem. Scho triju kahrtu weetā nahks weena weeniga - „pilsehtneku“ kahrtu, kuras darischanas pahrgrosības pilsehtu waldes; tagadejo amatneelu, maspilsonu un tirgotaju wal-schu lassēs eenahloschée nodollst nahkotnē pеekcīris pilsehtu waldem. Saprotams, ka schahdas pahrgrosības eewedot, pilsehtu waldeim buhs ari jaunmēas to labdarigo eestahschu usiureschana, kuras tagad ustura minetās kahrtas. Tā la nu amatneelu un tirdsneezibas waldes tiks atzeltas, bet schas eestahdes amatneezibas un tirdsneezibas pazelschana wairak waj majal strahdaja, tad nodomats preelsch korpo-ratiiveem mehrkeem nemt sevischku nodolli no jaundibinamēas kahrtas preelschstahwieem, tatschu schis nodolli ne-buhs obligatorists (peespeels, latrā finā mafajams), jo tad weens waj otis peeder pee pilsehtneku kahrtas, tad

ar to nemas nau teikts, ta tam janodarbojās ar weenu waj otru amatu.

Sibirijas vēlēšķēka vēž us tureeni dudas neween kreevi, bet ari leels pulks ahrsemneeku. Ahrsemneelu tagad atrud neween Walas bet ari Riht-Sibirijā, baltgāja Lenas apgabala un pat beesajās taigās. Un tee neweens nenoh! ar tußchām rolam, tee naħk ar kapitaleem un tā modina Sibirijas sadīshwi. Ahrsemneeki tāpat ari wežjina Sibirijas fatlksni ar ahrsemju tirgeom. Amerikani, Wahzi un Angli eeriħlo milisifas lotu fahgetawas, lotu flihypetawas, sudmalas un zitadas ruhypneezibas eetaijs. Sewijsku weħribu peegreesch ahrsemneeki Sibirijas neis-mehrojameem minerolu bagatumeem. Ĝewehrojams ir, ta dasħas Amerikanu fabeedribas uehmusħas no jauna is-mantot jau attaħtas selta raltruves. Anglu un Wahzu fabeedribas usnem weħl apstrahdajamas raltruves. Loti dauds ahrsemneelu faplubt Bladiwostolkā, kur teem peeder leelakee tirdsneezibas nami. Amerikani pat San-Franzijska jau nodibinajuschi kreewu sfolu, luraς mehrkis — iżżejt-tajeem us Sibiriju eemahżit kreewu walodu. Ahrsemneeli neween nef us Sibiriju milisiflus kapitalus, bet rouga ari nodibinat tirdsneeziflu fatlksni. Peem. Sweedrija no Stokholmas us kapeflaru buhwè vēlēšķētu, lai pa to waretu taħtal fuħżej Sibirijas prez, Angliai aħsal no-puhlas iħlausit Seemejjuħras ledu un modinat fahreju satlksni ar Kenisejja orisju. Kaut qan kreemu un Anaku

wehl festo kahjneeku diwissiju, lura nu gan wehl tublit ne-tilschot suhtita us Rapsemi, bet tilai tureta gatawibā. Bet tahdejadi jau Angleem jaeesauz gandrihs waj wiſi reservisti, zil ween teem Anglija ir. Is Pretorijas finois, ka Bureem pawisam tagadejā lara libhs schim kritischi 90 un eewai-noti 200 wihi. Kappilsehtā 22. (10.) nowembri astal peebraukuschi transpota fugi ar 3500 vihreem un 3000 sigr-ehseleem. Kahds awises "Times" foresspondents gan finoi is Laurenso Markes, ka tas farunajes ar dascheem Buru-tautas padomes lozelleem, luri isteituscches, ka ilgojotes pehz meera. Buri esot zerejuschti, ka zitas Eiropas tautas palihdseschot un schajās zeribās ruhgi peekrahpusches. Schee Buru tautas padomes lozelli labprahit buhshot usnemt west farunas. Lailam wiſi "Times" apgalwojums buhs isdomats, jo Buri schimbrihscham nelo multiskatu newaretu pastrahdat, lä eelaistees us pameeru, lura laitsi Angli pa-fpehtu nosuhbit wiſus fawus reserwes pulsus us Deenwidus-Uſritu, lai iad pehz ahtri jo ahtri nomahltu Burus.

If abrsemem mums deenu wehlak muhsu lihdsstrahd-neets wehl rassia: Generalis Bullers heidsot tatschu al-stahjis Kappilsehtu un isbrauzis us Durbanu. Pee Moi upes 22. (10.) nowembri Angkeem bijuschi wehl tikai 2000 wiheri. Buri apschaudijuschi Angku posszjas is mee-sereem, to leelgabali israhdijschees atkal pahrti par Anglu leelgabaleem. Pebz wisam sinam Ladismisa wehl naw krituse Buru rokās, bet Buri eeslehguschi Angku pulzinus, las stahweja pee Isfertas stazjas; 7000 Buri nonahluschi pee Heilendes stazjas, las tilat tahdas 50 werstes no Petermarzhburgas. Generalis Weits wair-alkahrt is Ladismisas mehginatis islaustees, bet bes felmem, reis tas pee tam pats ewainots. Par krituschi dehwetais generalis Schubbers siweis un wesels un dara Angkeem dauds raioses. Kotra sinā Bureem buhs Natałā ihsti prahwi spehli, tad tee jau rissé, pamet Ladismisa un Natałā eeslehgutus Anglu garnisonus, las lopā slalta droshchi pee 10,000 wiherem, aif muguras un eet pretim jauneem Anglu pulseem, las nule lä atwesti is Anglijas, kuru ap 21. (9.) nowembri ari Natałā jau droshchi bja pee 10,000 wiherem. Tahds Anglu korespondents sino par zihnu 22. (10.) nowembri pee Moi upes, ta Anglu leelgabali nesneeguschi perteeloschi tahlu, kapebz tee Bureem dauds laites nepadartijuschi. Bes generaala Schubera 7000 wiherem wehl stedsoes tam palihgā 3000 Dranschas walts Buri un ja tee sawenojas, tad jaunatwestee Anglu pulseem tif weergli neisdosees tos speest atpafat. To teesu nu gan Angkeem, zif war no-slahrst us lara lauka wakaru puše sahlt weiktes labaki. Dranscha Buri gan bija wairak weetās pahrgahiuschi par Dranscha upi un apsehduschi aplahritejos Kapsemes apgalbus. Bet jadomā, ta Buru spehli sche bija deesgan wahji, jo galvonee pulli atrodas Natałā un ziti prahwali pulzini aplenkuschi Kimberleju un Meskingu. Tahdejadi tad jaunatwestee Anglu pulsi lorda Metuena wadibā, las istaifjuschi lopā weenu diwistju (10–12,000 saldatu) pahrgahiuschi pee Hopekaunas par Dranscha upi un notiluschi 22. (10.) nowembri lihds Belmontei (tahdas 30 werstes tablak). Tur teem stahjuschees tahdi Buru pulzini ar leelgabaleem pretim; Angli maşa gaismina ar sparu usbrukuschi Bureem un tos pilnigi salahwuschi. Buri gan esot duh-schigi turejuschees, bet pret pahrspehlu bijuschi peespeesti atlahytees atstahjot 40 wangeneekus Anglu rokās. Anglu puše kritischi un ewainoti 225 wiheri, to starpa 24 ofizeeri. Buri sawus kritischos un ewainotos heedrus pa leelatai dalaï panehmuuschi lihdsi. Anglu avisus gawile, ta nu zeljch us Kimberleju wakā, bet te nu gan wehl jarewehro, ta lihds Kimberlejai wehl janostaiga tahdas 100 werstes un zetā jateel pahri par Rita upi. Jadomā, ta Kimberleju aplenkuschee Buri wis gluschi bes zihnas neatsaidisees. Pee Belmontes salautais pulzinsch atlahyees atpafal lalnōs, jadomā, ta tas sagaidis palihgus, lai Anglus trauzeti no sahneem. Angli atnehmuuschi Bureem ari prahwu daku lopu un ispostijsuchi tahdu to munizhas krähjumu. Angli isdarijuschi ari refognoszeschanas (tslukhoschanas) gahjeenu

Kolesbergas apgabalā, Kapsemes seemela rihtds, kur Buru aitistuschi wistahkal us preekschu. Tomehr sche teem bijis abtri ja-aitahpjos, jo Buru pulsi bijuschi pahral stipri. Is Meflingas dabutas finas, la ta 15. (3.) novembri wehl turejuses, tomehr Anglu garnisonam peetrubjis svaiga uhdens un zisternau (ismuhretu bedru, kurās salrahjas leetus uhdens) uhdeni dserot daudsi fahluschi slimot ar drudsī. Angleem pee tam japeemihit israhlas apalschsemes alās, jo Buru apberot pilsehti ar granatam kā ar krusu, la ne-esot eesphjams zitur usturetees, la waj nu apzeetinajumis waj apalschsemes alās. Par weetejo swabado eedsimto, Vasutu istureschanos Anglu awischnieki fina, la Buru mehginaujuschi Vasutu wirfaischus Jonatanu un Joelu pahrdabut sawā puše, bet pirmesais peelritis Angleem un nu pehdejais u-bruzis un nonahwejis Jonatana brahli un un 3 vibrus. Buhtot bes mas hzhelees sawstarpijs Vasutu larsch, bet Anglu residents Joelu peerunajis atlīst aprehkinschanos us wehlatu laiku. Anglu waldbiba, la rahdas, nomanijuse, la ar libdsschnejeem spehleem wehl lohga nesoosées, nomahkt Burus un tapehzi mobilise (faribko gatoju us karu) bes peektas wehl festo labjneelu diwisiju, weenu jahtneefu un weenu leelgabalneelu brigadi. Anglu ministrija nospreduse, nederet ar Bureem zitadi meeru, la tilai tad, ja tee pilnigi padodas sem Anglu waldbibas, atsalas no paschwaldibas teesbam.

Wahzija, vēldejas deenās wiswairak ustrautuma fazeħlu se 16 miljoni desetinu seies isdahwinascha na kamerunā divām privatsabedribam. Kapitalistu awisej schahdu walis manti ijschleeschanu wiſadi meħgina aiftabħwel, iſſkaidro, ja bex tam, ja privatsabedribam dodi leelas teekħbas parwiſam ne-efot eespejha jabs fadabut uſneħmejus, ja bixxu gatawi riſſet leelus kapitalus Afrika. Dauds maſ jaou nu tur taifnibas ir, bet toomeħri paleel jautajums, waſi tad-apekz tuhlin ja-aidħwina wefelas „karala walstibas“, waſi nebuħtu peetijis ar simtās datas isdahwinaschanu. Reichstags atraidijis „foda nama“ lituma projektu, nodarbojas togad ar maſaf fwarigeem jautajun neem, feiwiċċi dascheem pasti tarifa noſoziżumu pahrgrossiżumeem. Klotes pawairošchanas projekts tilħċot wehl eejnejegi pebz jauna gada. Wahzu leisars no 20. (8.) novembra zeemojas Anglija, kie tiegħi tħalli u ūn-nat. Pret faru paradumu tas-naw schoreijs peeb goda meelasteem turejjis garokas galda runaq, bet weenigi ihxi iſſauz laimes Anglu karaleenei. Iadomà, ja Wahzijā wal-dosħa nelabweħiha pret Angleem; jaſi feiwiċċi peh-dejha laila żaur netaifno uſbrukumu Bureem val-lu u stip-rafha, ari darrijuse eespaidu u leisaru. Wahzu awisej dara lafitajus uſmarigus, ja schimbrisħam għendrihs waſi wiſi telegrafa labbi, jaſi iſſteepti par juheam, atrodas Anglu rokka. Nelabums żaur to naw netiżi ween tas, ja Angli nowilżina patekfas sinas no lara lauksa un apgalwo, ja tee wiſur uſwarejju chi, kaut gan teem isgħażijs flifti, bet tee tagħad lara loikka aifseegħu fuħtit schifretas depesħas, ja ari norunatos wahedus, żaur lo tirġotajeem żekketes leeli fuadejumi un nepaliżxhanas.

Austro-Ungarija. Keisars Franzis Josefs bija aizinajis pēc sevis viesību rindu partiju vadonu, lai vezinātu sameerinošanu dašchado naidigo parlamenta partiju starpā. Vaižu latok un Poli arī pabalvītēs un apsolījusēs nepretotees grafa Klari politikai, bet Jaun-tscheki nospreeduschi zelt „obstrūziju”, samehr nebūtu gahīs grāfs Klari. Būhtu dihwains slats, tad pēbz tam, tad pagājušu gadu reichsrātis newareja uſfahsti fahrtigas barischanas aiz Vaižu partiju obstrūzijas, tagad tas vata būhtu jaapeedīshwo no Tscheku puſes til tapebz, la Tsche-keem neatkarīg apspeeti Vaižus. Tomehr Tscheku tautas veetneku reichsrātā tilki lahti 60, Vaižu 140 (pawiſam reichsrātam ap 400 lozeltu) un bes tam Vaižu puſe stahweja Wibnes eedīshwotaji. Kvotas leeta ar Ungariju beidsot iſschikta tabdejadi, ta Wākar-Austrijai jāmāſſā 656, Ungarijal 344 datas no lopezejem iſderumēem.

Franzija. Waldeka-Rusõ ministrijas uswara tautas weetneelu namä 16. (4.) novembrî eewehejama tam, ta ministrijas pereitieju slaitis no schis tautas weetneelu nama pehdejäs sehdes eewehejami paleelingaees. Bate formula preefsch pahrejas us deenas lahrtibas jautajumeem, kuru peenehma ar 125 balsu wairakumu, ta "Wald. Wehstn." raksta, it ta norahda us to, ta neveen senats, bet ari tautas weetneelu nams pahlezzinajees, ta republikai tagadelös apstahlos wajaga aissardisbas un ta schas fina Waldeka-Rusõ ministrijas spertee sparigee soli ir ja-aistahw ari litumdeveju tautas weetneelu sapulje. No pascha sahkuma, tad spreeda par waldbas wiispahrejo politiku, pret winu usstahjäs rojalisti (karaka valjis pereitieji) un nazionalisti (tautibneeli); bet winu pretoschanas newareja darit nekahdu eespaidu tilshds republikanu grupas, kuras fastahda tautas weetneelu slaita wairakumu, jau eepreelsch bija nolehmuschas pabalstut ministreju. No pehdejam wehl tikai Melina mehreno republikanu grupa wareja peeweenotees rojalistu un nazionalistu proteejem. Bet tahda sadraudsefchanas no agrala ministru presidenta politikas, us suen jau ta ta tria aisdomas, ta tas pabalsta konservatiwos un latoku garidsneezibas pereitiejus — literatuüs, buhtu atsweschina-ju se ari vijas pahrejas republikanu grupas. Ta sharpwinu un mehreno republikanu wadoneem naw weenprah-ribas, israhdijs jau tad, tad Melins usaizinaja tuhlit fasfaulst tautas weetneelu namu, kusch solis winam likas wajadfigs, eewehejot waldbas siingro rihloschanos fasweh-resta leeta. Ta ta tautas weetneelu eepreelscheju eesauf-schanu preefsch tam jau bija präfijuschi rojalisti un nazionalisti, tad republikanu partiju preefschstahwi negribeja setot Melina un wina draugu usaizinajumam un ta usstahtees pret waldbas nodomeem. Luhk lapebz Melinam neisdewas few aisraut lihds peeteekoschu slaitu republikanu un dot pahrswaru Waldeka-Rusõ ministrijas pretineeseem. Waldbas peenemtä pahreja us deenas lahrtibu tautas weetneelu sharpä atrada tilai 215 pretineelus, un ta ta no scha slaita wehl ja-atwell rojalisti, nazionalisti un pee republikas peeweenousches konservatiive, kuri balfaja pret ministriju, tad heigas israhdas, ta Melina pereitieju slaitis nebijä leelaks par fümtu. Melina grupa sahdu laiku atpalat tila tureta par wißspehjigalo tautas weetneelu namä, bet tagad vijas wara ta fäschkuluse, ta wina pat fabeedribä ar konservatiiveem, rojalisteem, antisemiteem un naziona-

listeem nespējā gābē Waldela-Rusō ministriju. Tagadejs ministrijas fastahwā atrodas daschi mehreno republikanu uffskatu preefschtahwī. Kureem pē domu beedreem tautas weetneku namā ir faws fvars, un wehl nesen awise "Temps", kuru tura par tās partijas organu, pē kuras peeder arī Melins, išteizās soti labwehligi par Waldela-Rusō ministriju. Uzīm redsot tahdīs apstahlsos Melins newareja zaret ne us labdām felmem. -- Ministrijas eeguhtā usvara pašchā saholumā noslīprinās winas stahwolli un peeredis winai jaunus draugus. Un Franzijai tagad, kur wina sagatawojas us pasaules iſſtahdi, it ihpaschi wa-jadīga stingra un patsahwigā valdiba; wišmas war zaret, ka 16. (4.) novembra tautas weetneku nama sehde Waldela-Rusō ministrijai nodrošinās waru wišmas us to laiku, kahda wajadsēs tautas weetneku namam preefsē tam, lai nospreestu budžetu 1900. gadam.

Italija. Pee tautas weetneelu nama atsklāshchanas 14. (2.) novembrī karalis Umbertis tureja feloscho trona runu: „Senatoru fungi, deputatu fungi, es atkal no jauna Juhu starpā un mana īrds preezajās, mana dwēbfele meeriga, jo man it labi sinams, ka muhs par wisu wairak pasaule ūsweeno mihlestiba un padewiba tehwijai. Uzumīrklejt ustraukumi, sinams, wareja laret tautas weetneelu nama darbibas lahtītigū atīhītīshanas un prāstī pahrtraukumu parlamenta darbos; bet schā behdigā atgādījuma felas nedaris nelābdu stahdi, ja Juhu, par ko es nebūt neschaubos, pratiseit pasaudeito laiku atfwehrt zaur nopeetnu ruhpeschanas par Juhu gaidamo usdewumu ispildīshānu. Jau pagabjīs gads no tās deenas, kurā es Jums pasludināju ūsotus, kuri speramti muhsu semes stahwolkta uslaboschanas deht; bet lihds schim brihscham tos newareja ispildit. Tapehī Jums tagad wajaga ar wehl leelaku spēribu atjaunot Juhu nejauschi pahrtraukto darbu un duhschigi to west galā, lai tagad atsklājamā sehde semei atnestu derīgus panahlumus. No muhsu eestahdem tauta ar pilnu uztīzību gaida wisa ta ispildīshānu, us ko winai teesības valstīstees zerībā, la winas stahwolkis tils uslabots. Tapehī ari jo leela ir pate atbildība, lahra parlamentam tilpat sā waldibai janef tautas preeshchā. Parlamentu waldibas, luras atbalstas us tautas weetneezību, veelaish partiju un zenteenu pastahveschanu, luras savā starpā var sadurtees weena waj otra jautojuma pehz; bet wisām schām partījam, tāpat ari winu wadoscheem pamudinojumeem, jaewethro weens lopejs augstakais mehrīks — tehwijas lablahjiba. Waldibai nav nekahda wajadīsba parlamentam ilst preeshchā jaunu programu, jo pehdejā tautas weetneelu nama sehde jaunajai atsklāja sā mantojumu daudslikumu projektu, vee luru apspreešchanas wajadseja tuhlit stahtees. Bet tomehr mana waldiba drīhsā laikā eesneegs Juhu apstiprināshanai riņdu ūsotu, luru noluhs atzelt obligatorīsu dīshwes weetu, un daschu nodoklu likumu pahergroshānu tāi ūsotu, ka nodokli buhtu weeglaši mafšajami. Juhu ruhpigi apspreedziņet wifus schos preeshchilumus besnelahdas ūswechanās, jo Jums ik brihsbus ja-atgādījības sā ūswechanās, jo Jums ik brihsbus ja-atgādījības

najas, ta tagadejōs apstahklos preelsch Jums wišvarigakā leeta ir, bot administracijai eespehju staigat pa labrtigu zelu, lo war fasnegt, ja bes tuhtoschanas apsliprina daschadu eestahschu budschetus. Neapgahschami falti, kuri leezina, ta tauta atmodusēs us ekonomisku darbibu, — atmodusēs bes it nesahdas preevalihdības no preelsch tam sevishčki nolemeem likumdewilbas soleem, gaischi peerabda, jil swarigi preelsch semes attihstichanās ir eelscheja labrtiba un meers. Wiss, tas tagad noteel, dod mums teesibū zeret, ta schi atmoschanas ir eelscheja labrtiba un meers. Wiss, tas tagad noteel, dod mums teesibū zeret, ta schi atmoschanas ar latru deenu parahdisees jo silpraki un gaischati, ta ka zaure ziltingām publem, neatlažīgū raschotajās spebjas pabalstischamu un zaure muhsu semlopibas un ruhpreezibas prahrtigu aissargaschanu mehs us droscheem pameem nobibinojim zeku us to reformu ispildischamu, par kurām til dauds runā un runaja agrak, bet kuras iswestzauri nebija eespehjams. Italijs, ustizedamās sawai nah- fotnei, atrodas wišlabala satīsmē ar wišām walstīm. Winai it nekas nedraud ne no weinas pušes un muhsu ahreja politika, lihds ar eelschejo, nodrošinās semei, swabadai no wišām gruhtām ruhpem un breesmam, winas faimnezziski spehju progresīvu attihstichanos. Mana waldiba no wišas firds atšaužas us Wina Majestates Kreewlijas Keisara usaizinajumu us starptautisko meera konferenzi, zeeschi pahrleezinajusēs, ta Italijsai tabdā pat mehrā wajoga lihdsdarbotees, ta zitām walstīm, kreetnajā darbā, kura noluhrs, dai nahtotnē lari atkahertos reschaat un wišu zeltais posis tilstu lehninats. Gaidamais jaunais gads, karsch latolu pasaule apsīhmes laismetu, dos mums isdwibū wehl reis veerahdit, jil mehs protam zeenit un eedwehst zeenischamu pret panohskumee, kuras mehs usnemamees tai peemianā deenā, kura mehs, nobeiguschi sawu eelschejo saweinibū, Romu swinigi issludinajam par Italijs galwas pilsehtu. Senatoru fungi, deputatu fungi, wišas Italijs dzis wehrlas us Juhsu puž un ar pilnu ustizibū gaida no Juhsu publem kreetnas seknes. Lai Juhsu puholes ir augligas un peemehrigas us wišām liktām zeribam. Apstātachanās par ispilditu peenahskumu buhs wišlabala alga par wišu to labumu, kura Juhs atnesiseet semei, un karsch vinai dos wehl waitak ustizibas us Italijs pastahwoschām eestahdem. Kā karalis un Italeetis es semei labala nela iewaru nowehlet, un esmu vīli pahrleezinats par to, ta Juhs manas zeribas peepildiseet."

Bulgarija. Paschulalik atlahts dselszjelsch no So-
jas us Warnu, kas eet schlehrsam zaurel zaurel wisu Bul-
gariju. Dauds preela nu gan Bulgaru tautai naw no
as dselszjeem, tee waldbat eenef tilai pusprozenti leelu
atlkumu, bet par obligazijam pa tam jomalsä ap 6 proz.
Bulgaru walsis wihri ar Stoilowu preeschgalu preesch
ascheem gadeem nospreeda pahrwehrst Bulgariju par ruhp-
eezibas walsii, par Austrumu-Belgiju, pahreet pee aif-
arga multu sistemus un eeweda multas pee tam tuhlin
etil til augstas, la wiseem eewedumeem bila ja-apstahjäs.
Tila dibinatas daschas drehbju un opawu fabrilas un
walsis eeredneem pauehleis gehrbtees tilai eelschsemes pa-
qatawotäs drehbës. Tahdejadi gan daschi usnehmeji is
Stoilowa peekriteju pulsa tila pee mantas, bet seme palika
arween nabagala, ta la tagod Bulgarijai pilnigi bankrot
zu preeschä.

